

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

24 Eylül 2014 Çarşamba

MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

24 Eylül 2014 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Komisyon çalışmaları ve komisyonda dinlenmek üzere çağrılacak konuklar hakkında görüş alınması

1:7

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:7

Erkan AKÇAY	(Manisa)	2
Necati ÖZENSOY	(Bursa)	2:3
Mustafa BİÇER (Komisyon Uzmanı)		3, 4:5
Özgür ÖZEL	(Manisa)	3:4
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	5
Hasan ÖREN	(Manisa)	5:6
Sakine ÖZ	(Manisa)	6:7
Ümit ÇEPNİ (TKİ Başmühendisi)		7

Açılma Saati: 20.15

Kapanma Saati: 20.52

(MANİSA)

BİRİNCİ OTURUM

24 Eylül 2014 Çarşamba

Açılma Saati: 20.15

BAŞKAN: Ali Rıza ALABOYUN (Aksaray)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bugünkü toplantımızı açıyorum.

Aşağı yukarı iki ay on gün yoğun bir çalışma yaptık Meclis kapanmadan önce, şu an yirmi günümüz kaldı. Bu gidişle herhâlde, biz bir ay daha uzatma istemeyelim diye genel bir kanaatimiz vardı ama raporumuz nedeniyle de belki bir aylık uzatmayı da isteyeceğiz. Yani, bir elli günlük süremiz kalıyor bunun yazılması, teslim edilmesiyle ilgili.

Bu çerçevede de bugün Manisa’da yarın Soma’ya gitmek üzere toplandık. Soma’da hem kazanın olmuş olduğu Eynez Kömür Ocağı’nı ziyaret edeceğiz hem de aynı zamanda aynı firma tarafından işletilen Işıklar Ocağı’nı göreceğiz ki burada sık sık toplantıda gündeme gelen ocaklardan biriydi.

Bu amaçla da birtakım ön çalışmalar yaptık. Daha önce geldiğimizde 24 tane işçimizi dinlemiştik. Onların ben tek tek analizi yaptığımda bu işçilerden sadece 4 tanesinin kaza anında maden ocağında olan işçiler olduğunu gördüm. Onların 3 tanesi de genellikle A panosu ve H panosu dediğimiz alttaki panolardan yani onlar da kazanın olduğu yere nispeten uzak olan işçilerdi. En yakın olan işçi de Yusuf Koçhan’dı, Yusuf Koçhan’ı dinlemiştik. Tabii, 20’ye yakın işçi de genel olarak orada madencilikğin genel sorunlarını, sosyal sorunlarını, dayıbaşıklık da dâhil bunları bize anlattılar. Biz bunların hepsinden istifade ettik, raporlarımızda bunları değerlendireceğiz.

“Kaza nasıl oldu?” konusunda bir fikir yürütebilmek için bazı çalışmalar yaptık. Bu çalışmalarda mesela S panosundaki sağ kurtulan 2 arkadaşımıza ulaştık, yarın onları dinleyeceğiz, onlar burada var galiba Mustafa değil mi?

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA BİÇER – Evet, Başkanım.

BAŞKAN – İbrahim Genç ile Orhan Turan, bunlar 250 kişinin öldüğü S panosunda sağ kurtulan 2 işçimiz. Bunlardan S panosundaki yaşadıkları, karşılaştıkları şeyle ilgili bilgi alacağız. Çünkü orada üç saat, dört saat o ortamda, arkadaşlarının cenazelerinin yanında havasız, kötü bir ortamda yaşamak durumunda kaldılar.

Bunun dışında, kazanın en yakın tanığı olan Ramazan Demir yani U3 bölgesindeki şalterci arkadaşımız bu 3 no.lu bant ile 4 no.lu bantın şalter görevini üstlenen, ilk dumanın birdenbire gelip de kendisini içine aldığı ve oradan kaçıp diğer arkadaşların yardımıyla kurtulan arkadaşımızın görüşlerini alacağız.

Onun dışında, yine kaza anında orada tarama yapan ustaları tespit ettik, kazanın bulunduğu 15-20-50 metrelik bir alanda. Bu ustaların kaza anında yaşadıklarını dinlemek istiyoruz. Bu çerçevede 10 tane işçimiz var. Eğer uygun görürseniz bunların hepsini toplu hâlde dinleyelim istiyoruz. Çünkü söylediklerinin birbirinin teyit edilmesi lazım, ayrı ayrı dinlenmesinde bir fayda görmüyorum ben. Bunlarda yine de toplantıda arkadaşlarımızın görüşleri olursa onları da değerlendiririz.

Onun dışında, dinlemek istediğimiz 2 kişi daha var. Bu 2 kişi bizim Komisyonumuza da gelip bilgi veren arkadaşlarımız. Bunlardan biri Ali Haydar Sakik, Işıklar’ın İşletme Müdürü, şu an Eynez’in İşletme Müdürü olmuş galiba ve diğeri de Aygün Ekici. İkisi de kurtarma çalışmalarında yoğun faaliyet gösteren arkadaşlarımız, ikisi de iş sağlığı güvenliği uzmanı, ikisi de tahliyecisi aynı zamanda. Bunların oradaki, bizim Komisyonumuzdaki sundukları bazı şeyleri harita üzerinde tanıttılar, hatırlarsanız, eğer onların ifadelerini okuduysanız. Burada da bir harita hazırladık ki onlardan bazı şeyleri, resimleri netleştirilim. Burada elimizde şu alanı göstermek için, mesela şu ocağın genel planı ama kazanın olduğu bu bölge ve elimizdeki bu A4’le vermiş olduğumuz bu kısım, burada bir numaralandırma yaptık 1’den 9’a kadar. Genelde en çok kazanın olduğu yerler, göçüğün olduğu yerler, yangının olduğu yerler diye raporlarda sürekli adlandırılan yerler. Belki yarınki 9 işçiyi 10’a çıkartabiliriz, 11’e çıkartabiliriz bir şeyi tartışırken bir numara üzerinden tartışalım diye.

Bu kapsamda bunları, Aygün Bey ile Ali Haydar Bey’i ayrı ayrı dinleyelim istiyoruz çünkü ikisi de ayrı ayrı firmalardalar, ikisinin de birbirinden farklı çekinceleri olabilir diye böyle bir şey aklımıza geldi. Onların görüşleri bizim için önemli çünkü onlar ocağa ilk giren, ilk kurtarma faaliyetinde bulunan, ilk ocakta söndürme, arkasından tahkimatı yenileme işlemini yapan arkadaşlar ve bu arkadaşlar

canlı olarak işçilerimizi kurtaranlar, aynı zamanda çok cenaze çıkaran arkadaşlarımız, hakikaten çok emek veren çocuklar. Bunların görüşleri önemli diye düşündük.

Arkasından, ertesi gün de cezaevine gideceğiz, orada Can Gürkan, Ramazan Doğru, Akın Çelik sabahleyin, öğleden sonra da İsmail Adalı, Ertan Ersoy, Hilmi Kazık, Mehmet Ali Günay Çelik ve Yasin Kurnaz, bunları dinleyelim görüşüyoruz. Bunları ayrı ayrı dinlemekte fayda olduğunu ben mütalaa ediyorum. Eğer arkadaşlarımız, bunları birlikte dinlemek uygun olur dersiniz kısa kısa bunların görüşlerini alabiliriz, ayrı ayrı dinleyebiliriz. Yani, o konuyu da bir tartışalım. Yani, bunun dışında da genel benim çerçevesini çizeceğim konu bu, ilave edeceğiniz, “Biz şunu yapalım.” diyebileceğiniz bir şey varsa da burada bu çerçevede tartışalım istiyorum.

Şu harita üzerinde eğer arkadaşlarımız... Bizim toplam bin sayfanın üzerinde işçi tutanakları var yani işçi, uzman yani Mediste Komisyonunda dinlediğimiz, çağırdığımız arkadaşlarımızla ilgili bin sayfanın üzerinde. Bunların çoğunu okudum ben. Yani, dolayısıyla ben bu rakamları birazcık da onların gözlemleri, bahsettiği yerler doğrultusunda çıkardım. Aslında S panosunda da benzer şeyler var.

Biz İbrahim Genç'i Bahtiyar Hocamla bir çağırdık, onu da kayıtlara geçirdik, size de bilgilendirme için gönderdik. Aynı kişiyi, İbrahim Genç'i tekrar çağırıyoruz, bir daha burada anlatsın diye. S panosuyla ilgili de yarın olmazsa bu tür bir şeyler alabiliriz arkadaşlarımızdan, bir de onu koyarlarsa işçilerin nerelerde olduğu, kazanın nerede olduğu... Oradaki çocukların çok büyük mücadeleleri var, vefat eden Koray Bey mesela S panosunda, vefat eden Mehmet Efe. Yani, bunlar hatalı mıdır, suçlu mudur, rahmetli oldu gittiler, bunların kararını yargı verecek ama hakikaten orada kazayı önleme, havanın yönünü değiştirme, insan kurtarma yönünde çok çaba sarf etmişler. Belki bilirkişi bunun bu yönlerine bakmadı raporunda ama biz bu yönlerine de bakmak durumundayız bu çerçevede diye düşünüyorum. Bu konuda eğer söz almak isteyen arkadaşımız da varsa bu konuyu platforma açıyorum.

Erkan Bey, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, bu görüşmelerde bu kaza anını yaşayan işçilerle birlikte görüşmekte bir beis yok. Ama, yöneticileri, yönetim kurulu başkanı, genel müdür gibi kamuoyuna da yansıyan, aralarında bazı polemik de yaşanan bu yöneticileri ayrı ayrı dinlemekte fayda var diye düşünüyorum ben de.

BAŞKAN – Onlar toplam 8 kişiler Erkan Bey. O 8 kişiden sabahleyin 3'ünü dinleyebiliriz, hepsini ayrı ayrı alalım, Can Bey'i ayrı alalım... Yani, belli bir süre veririm on dakika, on beş dakika, belki biz de kısa süreli sorularla...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz de sorularımızı hazırlayalım.

BAŞKAN - Hazırlayalım, ona göre bir... Zaten iyi kötü kafamızda ne soracağımız büyük ölçüde oluştu raporları veyahut da işçilerin ifadelerini okuduktan sonra. Yani, ben ocağın içerisine girmedim ama şu harita üzerinde günlerce, aylarca çalış çalış -bu haritayı da sağ olsun arkadaşlarımız çok özel emekle çizdiler bizim için- yani ocağın içerisinde gezmiş gibi kendimi hissediyorum, o hâle geldim. Yani, o kadar harita üzerinde bilgiler var ki mesela şurada hangi gün son bulmuş tarihi var. Mesela şu kırmızılardan hepsi burada küçük fay hatları. Daha önce Park Teknik zamanında bu faylar işlenmemiş ama bu firmadan sonra işlenmesi istenmiş. Açtıkları taban yolunda, tavan yolunda ve galerilerde işlemişler. Şeylerde pek yok, panoların içerisinde. Panoların içerisinde de kırık faylar var. Ama, kömürü kazıyarak geldikleri için onu görmemişler, görmüyorlar. Ama, şurada bugün ben bir saydım kabaca, 450'ye yakın irili ufaklı fay var, 450'ye yakın, şu ana faylar hariç. Burada sınır çizen fayların dışında 450'ye yakın irili ufaklı faylar var. Bunları tek tek koymalarını istedik, sağ olsun arkadaşlar emek verdiler, koydular buraya. Yani, çok genel bilgiler var. Bu harita çok şey anlatıyor eğer okuyabilirsek. Yarın belki işçiler sayesinde bu haritayı daha net okuyacağız.

Şimdi, bilirkişinin raporunu resmen Bakanlıktan da istedik, henüz oradan bir cevap gelmedi. Ama, biliyorsunuz gayriresmî olarak İnternet'te, her yerde var bu. Ben de bulma ve okuma imkânı buldum. Tabii, onun üzerinde şu an çok resmî bir görüş belirtmek... Kişisel kanaatlerimizi söyleyebiliriz ama resmî bir görüş belirtmemiz için onun bize gelmesi lazım Bakanlık vasıtasıyla, ondan sonra üzerinde yorum yapabiliriz ama Komisyonuz, biz burada her türlü yorumu yapabiliriz. Yani, raporumuza dercetmek açısından söylüyorum “resmen bize gelmesini istiyoruz” diye. Yani, sizin söylediğiniz çerçevede onların hepsini ayrı ayrı alacağız 8 kişiyi. Muhtemelen burada kazadan sonra farklı komplikasyonlar da olabilir yani birbirleriyle ilgili. Onu da değerlendirip tek tek görüşmekte fayda var diye düşünüyorum.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sayın Başkanım, ona ilave, daha önce bir de şu imzanın sahte olduğu filan da bilirkişi tarafından belirlendi galiba, yetki devriyle alakalı imza. Ondandır da zaten aralarında bir şey olabilir. Yani, orada birbirlerinden ayrı olmasında fayda var görüşmelerin.

Şimdi, ben şeyi de merak ediyorum; bu İbrahim Genç'le ilgili görüşme niye Komisyonun dışında oldu? Yani, sonra, bu bilgi bu tutanaklarda da... Yine, ben daha önce yaptığımız toplantılardaki tutanaklar diye okudum ama sonra öğrendim ki... Yani, Komisyon toplanmadan niye böyle bir şeye ihtiyaç hissedildi onu merak ettim.

BAŞKAN – Şöyle bir şey oldu, izah edeyim onu, haklısınız: O konuda İbrahim Genç ve Orhan Turan' a ben telefonla ulaşmaya çalıştım fakat Orhan Turan' ı defalarca aradım, telefonu açmadı. Sonra, İbrahim Genç'e ikinci telefon açtım, kendimi tanıttım, şüpheyi baktı çocuk. Sanıyorum herhâlde oradaki tek canlı tanık olduğu için, çevresinde de epey bir kişi görüşme istemiş, şey yapmış, kimse de ilgilenmemiş anladığım kadarıyla, Komisyona ilk girdiğinde çok sitemkar başladı, o kayıtlarımızda da var zaten. Ondan sonra, böyle bir şeyle dedik ki “Gel seni dinleyelim.” çok isteksiz geldi. İsteksiz gelince zaten Komisyon da tatil deydi, arkadaşlarla istişare ettik, dedik ki nasıl yapalım? Şimdi, ben bunlarla telefonla görüşüp “Ya, şununla telefonla görüştüm, şunları şunları dedi.” diye bir şey mi dağıtayım, bu çok mesnetsiz bir şey olur yoksa “Direkt çağıralım, biz mi dinleyelim, burada kayda geçelim, arkadaşlarımızı mı bilgilendirelim?” diye, öyle bir şeyle. Yoksa tekrar toplanacak zaten bir dağılma kararı alıyordu Medis, bundan dolayı sağlıklı bir ortam vardı. Ama, ondan on gün sonra da çağırmiştık Medis kapanma kararı aldı. Öyle bir şey oldu. Orada bir kastımız filan yok.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yok, ben sadece merak ettiğim için sordum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, bundan kaynaklandı.

Mustafa, sen bir bilgi verir misin o konuda.

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA BİÇER – Şimdi, Başkanımızın doğal olarak ziyaret etme isteklerini oluşmuş. İyi niyet olarak tutanağa geçirmek daha Komisyonun adabına uygundu her ne kadar özel ziyaret de olsa, sonra bunu üyelerle paylaşacaktık. Ancak tamamen iyi niyetli olarak yapılmış bir iştir. Tutanak Başkanlığımıza belirtmemize rağmen, bunun özel ziyaret olduğunu, tutanak tutulacağını –yazımda var, resmî yazı yazdık onlara- Komisyon toplantısı demedik, işte Başkanımızın toplantısına gidecek. Ancak siteye koyarken genel format üstünden işte kâtip üye, başkan yardımcısı şeklinde format üstünden, hep komisyon toplantısı öyle yürüdüğü için o şekilde. Sonradan biz bunu dağıtımı da, hatta size de hiçbir şey eklenmezse dağıtıma da öyle gönderdik. Sonra da bunun tutanaklara girmesi için yani sistemde resmî görülmesi için açıklamayla soktuk; işte şu tarihteki görüşmenin şeyi. Komisyon toplantısı gibi algılandı ama Başkanlığın kullandığı matbu forma yazıldığı için.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yok yani sanki Başkanlık Divanı...

BAŞKAN – Yok, Başkanlık Divanı yoktu.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Öyle anlaşıldı tabii.

BAŞKAN – Doğru. Mustafa'nın dediği böyle bir başlık olduğu için... Arkadaşımız gelince –sağ olsun- Bahtiyar Hocamı çağırdım ben. Çocuğun orada da söylediği şey şu: Ben savcıya anlatamadığım şeyleri burada rahat anlatabildim çünkü ben “kapı” diyorum “Nasıl kapı?” diyor, veyahut da işte “perdeleme” diyorum, “Nasıl perdeleme?” diyor, diyor.

AYŞE TÜRKMENÖĞLU (Konya) – Mevzuata hâkim olmadığı için.

BAŞKAN – Mevzuata hâkim olmadığı için.

Çok rahat konuştu, rahat anlattı. Biz de dedik ki sen bunu, benzer şeyleri gel, Komisyonumuza bir daha anlat, belki Komisyondaki arkadaşlarımızın da en azından bu dağıttığımız doküman çerçevesinde yeni sorular sorma imkânı da olur; o çerçevede olaya baktık. Yoksa, İbrahim Genç için, özel bir şey yapmak için bir toplanacağız, karar alacağız, öyle bir şey olacağı için sıkıntı da olur deyip bu yola başvurduk. Buradaki şeyimiz oydu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – İbrahim Genç'i tekrar çağırabiliriz.

BAŞKAN – Burada, burada, yarın gelecek.

Buyurun Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biraz önce Erkan Bey'in de ifade ettiği şekliyle yöneticilerle ayrı ayrı, işçilerle birlikte konuşma, onu sormuştunuz; o önerinize veya kanaatinize ben de katılıyorum.

Bir gün bir çağrı aldık, o çağrı şuydu: Bir basın açıklaması yapacağız biliyordu Komisyon ve bize de basına geçtiği gibi bilgi geçiyordu. Geldik, o toplantıda Başkanlık Divanı vardı ve basına şey söylemiştik biz: “Eynez ziyaretinden vazgeçtik çünkü ocak Eynez'e, daha doğrusu Soma AŞ' ye teslim edildi, bu yüzden ocağa inmeden rapor yazmaya karar verdik.” ve bir kararlar daha... O zaman da buna tepki göstermiştik. O gün de söylediğimiz şuydu: Komisyonun Başkanlık Divanının İç Tüzük'e göre Komisyonun üzerinde ve ayrılmış farklı bir yetkisi yok. Bu Komisyonun toplantıya başlaması için -şimdi o konuda Medis Başkanlığıyla da görüştüm, ilgili uzmanlarla da görüştüm- tutanağın açılabilmesi için Komisyonda üçte 1 çoğunluğa, karar verebilmek için de katılanların salt çoğunluğuna ihtiyaç var.

Şimdi, Tutanak Hizmetleri Başkanlığının tutanağı açmış olması bir kez fahiş bir hata. Sizin bizi çağırmadan hem de en kritik 2 kişiyi, kazadaki en kritik 2 kişiyi çağırmanız önemli bir hata. O tutanakta 4 tane Başkanlık Divanı üyesinin hazır bulunduğu gibi bir başlangıç ama içerikte de olmadıkları çok belli yani hiç olmazsa bir "merhaba" der, onu bile demiyor. Odada Bahtiyar Hoca ile sizin olduğunuz belli tutanaktan. Ama, bunların hepsi, özellikle yaptığımız iş yani şu haritaya bir baktığınızda bile içinden çıkmaya çalıştığımız iş -301 kişinin de öldüğü düşünülürse- çok kritik ve kamu vicdanı birçok konudan rahatsız. Örneğin, ortaya çıkmış olan bilirkişi raporunun Cumhurbaşkanlığı seçiminden önce siyasi sonuç doğurur diye kabul edilmemesi, 18'inde geri yollanması, bunun bizle bir ilgisi yok ama çok tartışmalı şeyler oluyor. Biz Komisyondaki her bir arkadaşımıza, başta siz olmak üzere güveniyoruz, seviyoruz, sayıyoruz ama sonuçta bizim görevimiz yani somut gerçeğe en yalın bir şekilde ulaşmak ve şüphe oluşturacak hiçbir şeyin kalmaması. O ilk toplantı da kötüydü. Yani, biz karar aldık, Eynez'e girmeyeceğiz. E, bu neden, biz böyle bir kararın içinde yoktuk, basınla aynı anla... Diğer toplantı da çok kötü. Orada 4 arkadaşın görülmesi ki açamazsınız, tutanak tutturamazsınız, böyle bir toplantı yapamazsınız, çağırdığınız kişilerin yol paralarını karşılayamazsınız yani resmî bir toplantı değil çünkü, yani yanlış bir şey. Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Komisyonuna kimse kazada kavganın olduğu yere en yakın 2 tane işçinin nezaket ziyareti yaptığını söyleyemez, böyle bir şey yok. Öyle olunca insanın yüreği çürüyor. Bu doğru bir yaklaşım değil, hepimizi detöhmüt altında bırakıyor ve bir yanda Komisyonun çok başka bir çalışma sistemini benimsediği görülmeye başlıyor. Yani, bu olan oldu tabii, olan kısmıyla ilgili de elbette ki bununla ilgili rahatsızlığımızı dile getirme ve Meclis Başkanlığında... Ben açık söyleyeyim, yani bu Komisyonun yazacak olduğu rapor ve ortaya koyacağı raporun tarafsızlığı, şeffaflığı ve meşruiyeti tartışılır duruma gelir böyle davranışlar olursa. Hani, tekrar etmeyeceğini ümit etmek lazım ama geçmişe yönelik eleştiri ve bunu dile getirme hakkımızın da saklı olduğunu ilk toplantı olması münasebetiyle ifade edelim.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, ben teşekkür ederim. Ben Necati Bey'in de sizin de eleştirilerinize katılıyorum. Zaten bizim burada art niyetli bir şeyimiz olsa çağırır, bilgi alır, farklı yapardık. Ama, biz görüşmelerimizin en azından tutanağını tutturup sizinle paylaşmakla bile bu konuda sizlerin bilgisi dışında bir şey yapmak gibi bir şeyin içerisine girmedik. Ama, tabii, Meclisin çok düzensiz çalışması bunu da çok olumsuz etkiledi, bir kapandı, bir açıldı vesaire oldu, bizim de süremiz habire gidiyordu. Yani, biz yoğun bir çalışma programı uyguladık, iki ay on gün geçti ama biraz ondan kaynaklandı yoksa biz burada raporumuzu yazacağımız zaman da ben tek başıma yazıp da buraya getirip de oylatacak da değilim. Buradaki bölümleri tek tek tartışacağız, konuşacağız. Yani, bazı şeylerin girmesi... Belki dayıbaşılık sistemini senin düşündüğünden ötesinde bir sistemle ben oraya alacağım, belki senin takdirini farklı kazanacağım. Dolayısıyla, burada biz bu kazanın nasıl olduğu konusunda net, şeffaf bir şekilde resmi ortaya koyalım istiyoruz, burada hiçbirimiz bir hesap kitap içerisinde değiliz yani böyle bir şeyimiz yok. Yarın gideceğimiz, ziyaret edeceğimiz insanlara da hiçbir zaman ben onlara suçlu gözüyle de muamele etmek istemem. Yani, çünkü en nihayetinde şüpheli konumundalar, tutuklanmışlardır, ne zaman ceza alırlarsa o zaman suçludurlar. Dolayısıyla, biz onlardan bu ocağın hâlâ yöneticileri, bu olaylara vâkıf olan insanlar olarak bilgilerini alacağız. Burada, her iki şeyde de bir kastımız yok. Oradaki şeyde aldığımız bilgiye göre de o iki şeyde ocağın tamamen teslim edildiği, oranın barajlandığı, barajlandığı için oraya gi dileyemeyeceği yönünde bir bilgi olduğu için onu paylaşmamızdı. O da benim acemiliğim, onu da o zaman tartıştık, konuştuk, belki de özür diledim, bir daha dileyim mademki zaten konu açıldı. Burada ben tek başıma da yapmadım, tabii, arkadaşlarımızla görüşerek böyle bir konuya girdik.

Mustafa buyur, sen bir şey söyleyeceksin.

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA BİÇER – Başkanım, Sayın Vekilime cevap vermek gibi...

BAŞKAN – Yok, hayır, hayır, sen açıklama getir.

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA BİÇER – İç Tüzük'teki bahsedilen düzenlemeler ihtisas komisyonlarının konusunu düzenliyor. Araştırma ve soruşturma komisyonlarının çalışma usulüyle ilgili İç Tüzük'te açık hükümler yer almaktadır, bazı ifadeler var işte "çağırır" diye. Kısıtlı bir süreye sıkışan, 3 ay artı 1 ay deyince 4 ayda, dolayısıyla bizler belli bir çalışma üslubu geliştiriyoruz Komisyon Başkanının ve Komisyon Divanının da katkısına üyelerin de desteğiyle. Burada yapılan iş, Meclis Başkanlığında o bilgiyi kim verdi bilmiyorum, Komisyon Başkanlığına seçildiği anda, araştırma komisyonu olduğu için, zaten soruşturma komisyonu yetkisi savcı gücündedir, araştırma komisyonu başkanı seçildiği anda istediği kişiyi Ankara'ya çağırır, görüşür, tutanağını tutturur, onun masrafları karşılar. İlla komisyon toplantısı olacak tarzında değil, Komisyon Başkanının...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyon kararı olmadan bunu yapamaz.

KOMİSYON UZMANI MUSTAFA BİÇER – İhtisas komisyonlarında uygulanan üçte 1 kuralı odur. İşte sayın vekillerimiz de bilir ihtisas komisyonlarında olan, ben on beş yıl orada da çalıştım, komisyonlarda da uygulanan sistem. Ama, araştırma komisyonlarının süresi kısıtlı olduğundan hızlı hareket etmeye dönük kurallar geliştirmiştir, çoğu uygulamadan gelen kurallardır.

Tutanağın açılması kısmına gelince, Tutanak Hizmetlere Başkanlığı aslında eskiden bunu yapmazdı, komisyonlara hizmet sunamazdı, sayısı azdı ama açıklık açısından hem tutuyor hem de anında İnternet'e veriyor, büyük bir hizmet aslında. Orada bir sehven bir gün sürdü o da. Bir gün sonra fark ettik, düşündük ve değiştirdik onu açıklamayla girdi, girmesi gereken de açıklamaylaydı yani bizden de kaynaklanan bir sıkıntı oldu. Onun dışında bir maruzatımız yok efendim.

BAŞKAN – Selçuk Bey, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkanım, İbrahim Genç ve Orhan Turan demiştiniz değil mi? Bu arkadaşları dinleyeceğiz.

BAŞKAN – Evet, yarın dinleyeceğiz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Ben bu kardeşlerimize sorusu olan arkadaşlarımız, milletvekili arkadaşlarımız o kafalarındaki soruları soracaklar, düşüncelerini söyleyecekler.

Eynez'le ilgili siz basın toplantısı yaptığınızda görünen fotoğrafa göre dediniz ki burası Soma AŞ'ye devredilmiş, savcılık incelemelerini yapmış, tahkikatlarını yapmış ve Soma AŞ'ye teslim etmiş. O zaman siz "Eynez'e gitmeyeceğiz"i belki iyi niyetle söylediniz, belki sehven söylediniz veya görünen fotoğrafa göre söylediniz, zaten o konuyu o zaman da açıklığa kavuşturmuştunuz, şimdi de söylediniz. Eynez'e zaten gideceğiz. Ben de o zaman gönül dünyamdan itiraz etmişim, daha sonra sizinle de görüşmüştük. Eynez'e gitmemiz lazım. Gidebildiğimiz, görebildiğimiz yere kadar da gidelim. Oradaki uzmanlar bizi taşısınlar, tabii hayati tehlikemizin olmayacağı şekilde. Onun için Eynez'e gitme kararı doğru bir karardır. O nedenle hem de kafalardaki istihfafları ortadan kaldırırız. Bir de aynı zamanda Eynez'in de bir son hâlini görmüş oluruz gerek 100 metreden gerek 10 metreden gerekse 200 metre neyse ne kadar yaklaşabiliyorsak oraya. Hâlâ yangının devam ettiği söyleniyor. O nedenle bu kararın da doğru olduğunu düşünüyorum.

İbrahim Genç ve Orhan Turan'a da yarın sorularımızı sorarız.

Biraz önce sorduğumuz şeylere hem Sayın Milletvekilimiz Erkan Akçay Bey hem de Özgür Özel Bey gerekse de Necati Bey söylemişti. Ben ikisinde de doğru bir karar verdiğimizi düşünüyorum.

Birincisi, işçileri toplu dinleyelim, birbirlerini tamamlasınlar. Eksik kalan yönleri olabiliyor, heyecanlı insanlar, bu insanlar ilk defa böyle bir komisyonun huzuruna geliyorlar. O nedenle heyecanlarını gidermiş olurlar birlikte olurlarsa. Ama, diğerlerini tek tek dinlemekte fayda var, belki de birbirlerinden saklayacakları veyahut da bize söyleyecekleri hususlar olabilir. O nedenle doğru bir karar diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başka söz yoksa oturumumuzu kapatalım.

HASAN ÖREN (Manisa) – Kayıtlara geçsin diye Başkanım söyleyeyim. Yine, bu Eynez'le ilgili biliyorsunuz yine programa almadınız. Biz muhalefet milletvekilleri olarak dilekçe verdik Eynez'e gidilmesiyle ilgili. Yani programınızda yok, kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Bizlerin verdiği dilekçeyle sizler de dilekçeye ilgi gösterdiniz, izin aldınız veya ne yaptıysanız 200 metreye kadar, 100 metreye kadar girilip içeriye görülmesiyle ilgili programa dâhil edildi. Bunu da kayıtlara girmesi için söylüyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Eynez konusunda şunu söyleyeyim: Eynez'de biz Haluk Evinç'le Eynez'in, Soma AŞ'nin Genel Müdürüyle sürekli temas hâlindeydik ve onlardan şöyle bir şey bekliyorduk, onların bize söylediği, uzman arkadaşlarımıza da söylediği: "Biz tarama ve ocağı sağlıklı bir şekilde çalıştırmak için çalışma yapıyoruz, uygun bir ortam olduğu zaman sizin süreniz bitmeden biz size haber vereceğiz." dediler. Siz bize Işıklar için gidelim diye dilekçe verdiğinizde, yoksa biz Eynez için tekrar aradık...

HASAN ÖREN (Manisa) – Eynez, kesinlikle Eynez. Sizin programınızda Eynez yok, Işıklar var.

BAŞKAN – Bizim programımızda Eynez vardı, takip ediyorduk, Mustafa arkadaşımız da sürekli görüşme hâlindeydi Haluk Evinç'le. Yarın Haluk Evinç buraya gelecek, ona da sorabilirsiniz detayları. Tabii, oradan gelecek şeye göre onlar bize diyeceklerdi ki "On beş gün sonra burası hazır olur." biz resmî olarak arkadaşlarımıza duyuru yapacaktık on beş gün sonra gideceğiz diye veya on gün sonra artık oradan gelecek şeye bağlı olarak. Sizden de bu konuda talep gelince biz tekrar görüştük, onlar dediler ki: "Madem Işıklar'a geliniyor, Eynez'de de şu şartlar, durum bu." Ben de dedim ki yarın gelin o zaman Manisa'ya Eynez'in durumunu açık bir şekilde anlatın, biz nereye kadar girebileceğiz, nasıl yapabileceğiz. Bizim Eynez'e öyle veya böyle girmemiz lazım. Başından beri zaten Eynez'e girilmeden bunun olmayacağını söylüyoruz ama bize ilk söylenen tabii o ikinci şeyde oranın tamamen barajlandığı ve Eynez'in giriş şartları çok uygun olmadığı şeklinde bir bilgi geldiği için ben belki bu basın toplantıyla açıklama gereğini duydum. Ama, yarın inşallah hem Eynez'e hem de Işıklar'a gireceğiz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şöyle bir şey söyleyebilir miyiz: Yani, yarın Eynez'e girmeseydik, on beş gün sonra hazır edip bizi Eynez'e alacaklardı yani nihai yere kadar gidecektik. Yanlış mı anlıyorum söylediklerinizi?

BAŞKAN – Hayır, hayır.

Ocağın sağlıklı bir şekilde gidilebilmesi için, kendilerinin de sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi için orada tarama ve tahkimat yenileme işlemleri yapıyorlar.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şimdi, biz 200 metreye kadar gideceğiz, öyle söylendi.

BAŞKAN – Tam bilemiyoruz. Yani, bize söyledikleri...

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani, on beş gün sonra 700 metreye gidebileceksek benim talebim on beş gün sonra bir daha gitmek.

BAŞKAN – Kayıtlara mademki bu geçsin, yarın kendisi de ağzından söylesin. Bana söylediği kaza mahallinin bulunduğu yerler savcılık şeyiyle birlikte tamamen barajlandı, kapalı alandır, kazanın bulunduğu noktaya gidebilme imkânımız yok ama gidebildiğimiz en son noktaya kadar da mevcut iyileştirdiğimiz galeriler vasıtasıyla emniyetli bir şekilde en uygun noktaya kadar da sizi götüreceğiz şeklinde. Ha, belki yarın 200'üncü metreye giderdik de on beş gün sonra 150'inci metreye giderdik ama bize söylenen bu. Yarın bunun nedenlerini de burada dinlerken Haluk Evinç'ten...

HASAN ÖREN (Manisa) – Biraz evvel -sizin de söylediğiniz gibi- "Bir aylık bir süre daha talep edeceğiz galiba öyle gözüküyor." dediniz. Bu Eynez'in de bir ay içerisinde ulaşılabilir en ücra köşesine kadar ulaşma imkânı da olacak mı? Bunun dışında bir ikinci program, eğer yarın 200 metreye gidebilecek isek, Soma Ankara'ya çok yakın bir yer, uçakla gidip geliyoruz yani bir ziyaret daha yapmaya düşünebilir miyiz?

BAŞKAN – Ben düşünürüz diye düşünüyorum, Başkanlık Divanının da buna karşı çıkacağını sanmıyorum. Yani, zaten kazayla ilgili arkadaşlarımız çoğu Manisa'yı ve Soma'yı bilen arkadaşlarımız, Manisa milletvekilleri, onlar öncelikle bölgesel bir sorun olarak da görecekları için... Yarın Haluk Bey'den bilgileri alalım, onun bizi yönlendireceği şekilde ikinci ve üçüncü kez de gelebiliriz yani bu konuda herhangi bir şeyimiz yok. Zaten onun için sabah erkenden uçakla da geliriz, gününbirlik bir ziyaretle akşam da dönebiliriz yani.

BAŞKAN – Sakine Hanım, buyurun.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Aslında hemen hemen Hasan Bey'in sorusunun devamında sormak istediğim soru soruldu gibi ama bir tekrar etmek açısından. Yani, sizlerin de mi şu anda nereye kadar gideceğimizle ilgili bir bilginiz yok? Yani, bir başkan olarak biz yarın o zaman Eynez'e gittiğimizde 200 metre ya da 100 metre gideceksek bu verimli bir çalışma bize göstermeyeceğine göre programlamanın daha düzgün bir zamanda ocağın daha sağlıklı hâle geldiği bir zamanda görülmesiyle ilgili bir program yapılabilirdi, keşke bu öyle değerlendirilseydi, ona göre bir program yapılsaydı. Ben açıkçası biraz önce arkadaşların bahsettiği konudan da bahsetmek istiyorum.

Oradaki 2 işçimizin dinlenmesi bizleri tedirgin etti. Neden tedirgin etti? En önemli tanıklardı. En önemli tanıkların... İyi niyetiniz olduğunu düşünsek bile kendi başınıza yani bir uzman arkadaş ve başkanla dinlenmiş olması doğru değildi. Yani, bunun yapılması ve tutanaklara sehven ya da işte... Belki bizim uyarımızla düzeltildi, tutanakların kâtip üyeler... Ya da işte kesyapıştır şekliyle bir tutanak yapıldığı ortaya çıktı. Belki bizim uyarılarımızla bunu fark ettiniz. Bu biraz hakikaten bizim Komisyonumuza yakışmayacak bir lakaytlık gibi de değerlendirilebilir. Bunların doğru olmadığı, bunlara biraz daha dikkat etmemiz gerekiyor. Çünkü çok hassas bir komisyon. Yani, belki diğer komisyonların da kendine özel birtakım şeyleri vardır ama biz burada 301 yurttaşımızı kaybettiğimiz ve Türkiye'nin dünyanın üzerinde durduğu bir komisyon olduğu için biraz daha hassas davranmamız gerektiğini ben vurgulamak istiyorum.

Komisyonun tutuklularla görüşmesiyle ilgili de işçiler bile ayrı ayrı dinlenebilir ama birbirlerini destekleyici ya da unuttuklarını hatırlatma açısından belki beraber dinlenmesi doğru ama diğerlerinin mutlaka ayrı ayrı dinlenmesi gerektiği kanaatindeyim.

BAŞKAN – Eğer başka söz alacak arkadaşımız yoksa toplantıyı kapatıyorum.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Peki, bir şey söyleyeceğim. Bu haritayla ilgili bilgi verecek misiniz?

BAŞKAN – İşte, bu harita üzerinde yarın hem arkadaşlarımızı çağırdık, mesela özellikle uzmanları.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yarın değil de cuma herhâlde değil mi?

BAŞKAN – Özür dilerim cuma, yarın diyorum. Buraya gelince artık buraya ait hissediyoruz kendimizi, günleri şaşırtıyoruz.

Cuma günü arkadaşlarımız burada, mesela bir işçiye diyeceğiz ki yani siz neredeydiniz, şunu birebir buradan olduğu gibi... Şu bölge kazanın bölgesi, bizim odaklandığımız o. "Ben şuradan girdim." deyince şu an metrekaresini buraya düşmenin bir anlamı yok. Belki S panosuyla ilgili böyle bir bilgi önemli.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – S panosu da önemli.

BAŞKAN – Önemli. Çünkü o zaman S panosuyla ilgili bunun gibi bir şey hazırlayalım Ümit olmaz mı?

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Bir de bu A4 değil de A3 normda olabilir mi?

BAŞKAN – A3 düşündük Sakine Hanım da o çok katlanacak. Çünkü şurası, şu bölge aşağı yukarı 2 katı filan büyük olduğu için. Onu daha büyük yapamıyoruz, asacak yer yok. 1/1.000 yapabildik yoksa 1/500 yapsaydık çok daha geniş bir alan olacaktı.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Bunu da şey yapabiliriz ama A3 normunda yapılabilir.

BAŞKAN – Yapılır. İstenen normlarda yapılabilir.

A3'e yarın basılabilir mi bu Ümit?

TKİ BAŞMÜHENDİSİ ÜMİT ÇEPNİ – Başkanım basarız. Yarın olmasa da cumaya yetiştiririz.

BAŞKAN – Cumaya yetiştirelim bunu.

Sakine Hanım, şurada bu renkler var, bu renklerin hepsi farklı şeyleri ifade ediyor.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Ben de çok detaylı gördüm onu yani biraz daha açık...

BAŞKAN – Mesela şuradaki maviler tamamen taşta sürülmüş, kahverengiler tavanı kömür, tavanı taşta sürülmüş, mesela şuradaki yeşil tamamen kömürde sürülmüş. Bunları işçilerle, mühendislerle tartışırken konuşacağımız için burada fazla detaya girip de boğmak da istemedim şey olarak.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sakine Hanım mimar olduğu için bizim gözümüzle bakmıyor.

BAŞKAN – O renkleri görünce fark etti neyin ne olduğunu.

HASAN ÖREN (Manisa) – Mimarların iş o.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.52